

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

GUVERNUL REPUBLICII SERBIA

Instrumente structurale
2007 - 2013

GEC NERA

Nr. 2516.10.06.2011

RAPORT DE MONITORIZARE ALTERNATIVĂ A MEDIULUI

în zonele afectate de poluarea provenită de la **iazul de decantare a apelor de mină Boșneag -Tăușani** aparținând SC MOLDOMIN Moldova Nouă.

-Perioada aprilie - mai 2011 -

I. Scopul monitorizării alternative a mediului

Monitorizarea alternativă, prin activități de voluntariat, a factorilor de mediu și a biodiversității în zone din România și Serbia afectate de poluarea cu deșeuri miniere provenind de la iazul de decantare a apelor de mină Boșneag -Tăușani aparținând SC MOLDOMIN Moldova Nouă reprezintă una din activitățile principale ale Grupului Ecologic de Colaborare Nera în cadrul proiectului „**Poluarea transfrontalieră cu deșeuri miniere pe Dunăre, realitate și în același timp bombă mediatică**” finanțat de către Uniunea Europeană prin Programul IPA de Colaborare Transfrontalieră România – Republica Serbia și statele participante la program.

Prin această activitate voluntarii care activează în cadrul centrului transfrontalier de voluntariat al GEC Nera, colectează informații privind starea factorilor de mediu și a biodiversității în aceste zone, precum și despre amploarea fenomenelor de poluare pe perioada de implementare a proiectului.

Informațiile sunt percepute la nivelul simțurilor umane de bază iar abilitățile de selectare a acestor informații, în funcție de relevanța lor pentru scopul propus, au fost dobândite de către voluntari în urma unui training de specialitate.

Informațiile colectate sunt înscrise în formulare de monitorizare alternativă a mediului iar pe baza lor, GEC Nera întocmește rapoarte periodice, incluzând concluzii privind starea mediului și recomandări privind direcții de acțiune. Aceste rapoarte sunt distribuite autorităților publice responsabile de implementarea politicilor de mediu în această zonă și presei.

Rapoartele de monitorizare au rolul de a furniza informații alternative din zona societății civile și de a contribui la fundamentarea de decizii, care să prevină și să stopeze fenomenul de poluare cu deșeuri miniere ce se manifestă ca agresiune împotriva mediului natural și a așezărilor umane.

II. Zonele și perioadele de monitorizare

În luna aprilie 2011 voluntarii GEC Nera și Skola Plus (Serbia) au realizat o misiune de monitorizare în perioada 29 - 30 aprilie pe teritoriul comunelor/orașului Pojejena, Moldova Nouă, Coronini, incluzând un traseu cu lungimea totală de 20 km în localități și în zona următoarelor obiective ale patrimoniului natural: zona umedă Pojejena - Divici (arie specială de protecție), zona umedă Ostrovul Moldova Veche (arie specială de protecție), punctele turistice Vârful Piatra Albă - Radimna, Stânca Babacaia - Coronini, peștera Gaura cu Muscă - Coronini și fluviul Dunărea.

În luna mai 2011 voluntarii GEC Nera și Skola Plus au realizat următoarele două misiuni de monitorizare:

-în data de 22 mai pe teritoriul localităților Stara Palanka, Banatska Palanka și Vračev Gaj de pe teritoriul comunei Bela Crkva, și pe teritoriul localităților Ram și Veliko Gradište precum și în zona obiectivelor aparținând patrimoniului natural din zona umedă Labudo Okno, de pe malul stâng al Dunării și din delta Nerei incluzând un traseu total de 35 km.

-în data de 28 mai pe teritoriul comunelor/orașelor Pojejena, Moldova Nouă, Coronini, Socol incluzând un traseu cu lungimea totală de 45 Km, în localități și în zona următoarelor obiective aparținând patrimoniului natural: rezervațiile naturale Balta Nera - Dunăre, Baziaș, Râpa cu lăstuni - Valea Divici, ostrovul Calinovăț și fluviul Dunărea.

III. Starea factorilor de mediu și a biodiversității în zona monitorizată .

a) Apa

Pe toată zona monitorizată apa fluviului Dunărea are o turbiditate medie. Obiectele din apă, sunt vizibile până la adâncimea de 70 cm în Coronini (Gaura cu Muscă), 50 cm - Stara Palanka (la confluența cu râul Nera), 65 cm - Pojejena (confluența cu pârâul Radimna).

Pe Dunăre, pe suprafața apei, izolat, sunt transportate pelicule sau dâre de carburanți, grăsimi și ocazional ambalaje de plastic. Incepând de la o distanță de 1-3 m de mal, apa are miros caracteristic de ape uzate de canalizare.

b) Solul și formațiunile geologice

În zona monitorizată, pe întregul traseu al șoselei (DN 57) există abandonate, ambalaje de plastic. Concentrații mai mari de ambalaje există la Baziaș în golful de la întrea Dunării în România, în rezervația naturală Balta Nera - Dunăre, la punctul turistic Peștera Gaura cu Muscă (Coronini), pe Valea Radimnei (în amonte 200-300 m de pensiunea Luiza), la popasul din Vârful Piatra Albă, pe malul Dunării la Stara Palanka și în câmpurile improvizate (în general locuri de pescuit) de pe malul Dunării. Golful de la Baziaș și malul Dunării la Stara Palanka a fost igienizat de către voluntari.

La 1,5 km de la ieșirea din orașul Moldova Nouă, pe DN 57, pe partea stângă a șoselei, există resturi ale unei deponii improvizată de deșuri, ambalaje și gunoi menajer pe o suprafață de cc. 800 mp.

La 2,0 km de la ieșirea din orașul Moldova Nouă, pe DN 57, spre localitatea Coronini, între șosea și malul Dunării este amplasat iazul de decantare a apelor de mină Tăușani - Boșneag al SC Moldomin Moldova Nouă. Iazul ocupă o suprafață de cca. 150 ha și este neprotejat. Prin evaporarea/ infiltrarea apei, particulele de steril și alte substanțe chimice în suspensie s-au constituit în prezent într-un nisip fin (praf) de culoare gri-deschis (albă) care poate fi ușor antrenat prin deflație de către vânturile predominante din zonă.

Pe întregul traseu monitorizat au fost constatate depuneri de deșuri miniere pe marginea drumurilor, pe terenurile agricole, în gospodăriile populației și în locurile publice din localități.

Informațiile prezentate de localnici confirmă faptul ca cel mai recent fenomen de poluare a avut loc în luna aprilie 2011, ocazie cu care au fost poluate cu deșuri miniere localitățile și terenurile din Coronini, Moldova Veche, Moldova Nouă, Măcești, Pojejena (România) și din Vinci, Požeženo, Veliko Gradište, Ram, Zatonje, Stara Palanka, (Serbia). Au fost deasemenea poluate ariile speciale de protecție Zona umedă- Ostrovul Moldova Veche din Parcul Natural Porțile de Fier și Zona umedă (RAMSAR) - Labudovo Okno (Serbia).

În raport cu situația din anii anteriori, pe suprafața stâncii Babacaia (amplasată în apele Dunării, imediat la ieșirea din localitatea Coronini spre Berzasca) s-au dezvoltat fisurile. Din informațiile oferite de localnici rezultă că în fiecare an, după ciclurile de îngheț-dezghet și poluarea cu deșuri miniere, din această stâncă sunt dislocate bucăți mari, fapt pentru care Stânca Babacaia - emblemă a Clisurii de Sus a Dunării se deteriorează în permanență.

c) Aerul

În perioada monitorizată pe amplasamentul iazului Tăușani - Boșneag au fost observate furtuni de praf de mică intensitate, care au încărcat aerul cu particule de deșuri miniere pe un front cu lungimea de 700 m.

d) Biodiversitatea

Zona PN Porțile de Fier

Pe întreg traseul monitorizat vegetația prezintă simptome de sufocare datorită poluării cu deșuri miniere.

În rezervația naturală Balta Nera - Dunăre și Labudovo Okno au fost observate depuneri de deșuri miniere și o mare cantitate de ambalaje de plastic în zona locurilor de cuibărit ale speciilor protejate de păsări.

Pe ambele maluri ale Dunării și pe Valea Radimnei există vetre de foc și resturi arse de arbori tineri, în special în dreptul locurilor de pescuit. (20 cazuri) .

IV. Ecoturismul

a. Agresiuni împotriva mediului cu impact asupra practicării turismului.

Conform informațiilor primite de la proprietarii de pensiuni turistice din localitățile Stara Palanka, Ram și Veliko Gradište, în luna aprilie poluarea cu deșuri miniere de la iazul Tăușani - Boșneag a provocat pagube materiale, creșterea cheltuielilor de întreținere a locațiilor turistice și diminuarea considerabilă a numărului de turiști.

Pe ambele maluri ale Dunării au fost întâlniți cca. 150 de turiști, cu autoturisme și corturi, care au campat în locații de campare improvizate fără dotări igienico - sanitare minime și fără facilități de colectare a deșeurilor. În toate câmpărilor improvizate există abandonate ambalaje din plastic, gunoi menajer precum și vetre de foc.

Toți pereții peșterii Gaura cu Muscă sunt inscripționați cu slogane și desene (unele dintre ele obscene).

Panoul de la punctul de informare ecoturistică instalat de către GEC Nera la peștera Gaura cu Muscă a fost vandalizat în anul 2009. Un nou panou a fost executat de către GEC Nera și predat Primăriei Coronini în iunie 2010 dar panoul nu este instalat la data monitorizării.

V. Recomandări pentru îmbunătățirea managementului mediului în zonele monitorizate.

a) Măsuri din partea agenților economici

-Implementarea de către Ministerul Economiei, SC MOLDOMIN și Consiliului Local Moldova Nouă a unui proiect privind ecologizarea depozitului de deșeuri miniere și reconstrucția ecologică a suprafețelor de teren agricol afectate. Costurile pot fi suportate prin accesarea fondurilor UE în cadrul POR: AP 4 Sprijinirea dezvoltării mediului de afaceri regional și local, DMI 4.2 Reabilitarea siturilor industriale poluate și neutilizate, pregătirea pentru noi activități.

b) Măsuri din partea autorităților administrației publice locale

-Realizarea de parteneriate public - private, cu investitori interesați în amenajarea unor câmpuri ecologice în afara zonelor speciale de protecție pe traseele turistice de pe malul Dunării. În România costurile pot fi suportate prin accesarea fondurilor UE în cadrul POS Mediu - Axa Prioritară 4 - Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protejarea naturii; POR - Axa Prioritară 5 - Dezvoltarea durabilă și promovarea turismului și PNDR - Axa 3.1.3 - Încurajarea activităților turistice.

-Implementarea unui proiect de conservare a stâncii Babacua. Costurile pot fi suportate prin accesarea fondurilor UE în cadrul PNDR - Axa 3.1.3 - Încurajarea activităților turistice.

-Realizarea unui sistem integrat de management al deșeurilor menajere la nivel de comună/oraș cu includerea în sistem a ariilor naturale protejate. Costurile pot fi suportate prin accesarea fondurilor UE în cadrul POS Mediu - Axa Prioritară 2 - Dezvoltarea sistemelor de management integrat al deșeurilor și reabilitarea siturilor contaminate.

-Realizarea unui sistem eficient destinat cunoașterii de către populație și turiști a regimului ariilor naturale protejate și promovării patrimoniului natural, cultural - istoric. Costurile pot fi suportate prin accesarea fondurilor UE în cadrul POS Mediu - Axa Prioritară 4 - Implementarea sistemelor adecvate de management pentru protejarea naturii și PNDR - Axa 3.1.3 - Încurajarea activităților turistice.

-Colectarea de urgență a ambalajelor și deșeurilor menajere din locurile de campare improvizate, situate în zona ariilor naturale protejate.

c) Măsuri din partea autorităților publice cu responsabilități în domeniul protejării patrimoniului natural.

-intensificarea controalelor din partea Primăriilor, Inspectoratului Județean al Gărzii de Mediu, Inspecției Silvice și de Vânătoare Caraș - Severin; Inspecției Sanitar - Veterinare Caraș - Severin, Inspectoratului Județean de Poliție Caraș - Severin, Direcției Apelor Banat, administrației PN Porțile de Fier în scopul prevenirii, diminuării și stopării fenomenelor de agresiune împotriva patrimoniului natural.

Colectiv de redactare:

-Cornel Popovici Sturza - coordonator de proiect

-Șușan Alin

-profesor de biologie coordonator al centrului de voluntariat al GEC Nera

-Bompa Radu

-profesor de chimie, coordonator al echipei de voluntari Oravița

-Mariana Corcodel

- profesor de biologie, coordonator al echipei de voluntari Moldova Nouă

-Schinteie Mirabela

-profesor de biologie, coordonator al echipei de voluntari Anina

-Turturea Jasmina

-presedinte NVO Skola Plus, coordonator al echipei de voluntari Skola Plus Bela Crkva

-Stehlik Anton

-inginer, coordonator al echipei de voluntari Veliko Gradiste

Notă:

Raportul s-a realizat prin procesarea a 31 fișe de monitorizare alternativă a mediului, întocmite de către voluntari în perioada de monitorizare.

Aceste documente cuprind informații suplimentare, probe (acolo unde este cazul), imagini și pot fi puse la dispoziția celor interesați.